

TOIMITTAJALTA

Taas on manan majoille siirtynyt yksi teosofisen liikkeen alkuperäisistä pylväistä, Teosofisen Seuran varapresidentti, englantilainen kirjailija ja sanomalehtimies *Alfred Percy Sinnett*. Mr. Sinnett oli syntynyt tammikuussa 1840 ja oli siis kuollessaan kesäkuussa saavuttanut 81-vuotiaan kunniakkaan iän. Hänen poismuuttonsa oli suuri menetys teosofiselle liikkeelle, sillä viimeiseen saakka lähti hänen ahkerasta kynästään tuotteita julkisuuteen sekä aikakauskirja- ja sanomalehtikirjoitusten että kirjojen muodossa. Hän oli kotimaassaan arvossa pidetty auktoriteetti kaikkien yliaistillisten tutkimusten alalla, sillä hän oli m. m. ensimmäisiä teosofejia, jotka ymmärtämyksellä ja myötätunnolla puhuivat spiritistisestä liikkeestä.

Hänen kirjojaan ei ole käännetty suomeksi, mutta jokainen teosofi kuitenkin tietää, että Mr. Sinnett varsinaisesti teki teosofian tunnetuksi Euroopassa. Hän toimi 70-luvulla Indiassa suuren *the Pioneer*-lehden toimittajana, kun joutui kosketukseen madame Blavatskyn kanssa. Sinnettin kodissa madame Blavatsky suoritti nuo merkilliset „okkultiset ilmiöt“, joista Sinnett sai aiheen ensimmäiseen teosofiseen teokseensa *The Occult World* (Salainen maailma). Madame Blavatskyn välityksellä Mr. Sinnett myös pääsi kirjeenvaihtoon Mestari Kuthumin kanssa. Osia näistä mestari-kirjeistä Mr. Sinnett julkaisi edellämaitussa teoksessaan, ja niiden nojalla hän kirjoitti seikkaperäisen ja suurta huomiota herättäneen esityksensä teosofisesta maailmankatsomuksesta, tuon toisen kaikkialla tunnetun teoksensa *Esoteric Buddhism* (ruotsinnoksena nimeltä *De invigdes lära*). Mr. Sinnett liittyi Teosofiseen Seuraan v. 1879 ja hänen ensimmäiset kirjansa teosofiasta ilmestyivät Englannissa 80-luvun alussa.

Mr. Sinnett ei koskaan väittänyt olevansa selvänäkijä kuten H. P. B., A. B., C. W. L. y. m. Mutta hänestä kerrottiin, että hän

kaukana sitten – jossain egyptiläisessä ruumistuksessa – oli tehnyt palveluksen mestari Kuthumille, jonka tähden tämä nyt valitsi hänet aseenkantajakseen ja puhetorvekseen teosofisessa liikkeessä. Mr. Sinnett väittikin olleensa viimeiseen saakka yhteydessä mestarinsa kanssa ja jatkuvasti saaneensa häneltä ohjausta ja uusia opetuksia. Hänen kirjansa ja julkaisunsa sisälsivätkin aina näkökohtia ja yksityistietoja salatieteelliseltä alalta, jotka asettivat hänet samaan riviin toisten teosofisten tietäjien ja auktoriteettien kanssa. Senpätähden hän ei aina ollutkaan yhtä mieltä esim. Mrs. Besantin kanssa, vaan seisoj jyrkästi omilla jaloillaan. Hänellä oli oma London-looshinsa (500 jäsentä), joka uskollisesti seurasi vanhaa johtajaansa ja kerran oli jonkun aikaa ulkopuolella Teosofista Seuraakin. Viime aikoina Mr. Sinnett kuitenkin taasen kuului Mrs. Besantin kannattajiin, vaikka olikin eri mieltä maailmanopettajan tulemis-kysymyksessä, kuten Ruusu-Ristin tammikuun numerossa kerrottiin.

Mr. Sinnett oli psyykkisellä alalla paljon kokenut ja okkultisesti tietorikas henkilö; hänen kirjallinen kykynsä oli huomattava – hän on m. m. julkaissut kaksi okkultista romaania ja yhden näytelmän, – ja aukko on suuri, minkä hän jättää teosofis-okkultiseen maailmaan.

*

Ruusu-Ristin, Suomen salatieteellisen tutkimusseuran, ensimmäinen vuosikokous vietettiin Helsingissä viime kesäkuun 4-7 p:nä. Osanotto oli vilkas, sillä 50 % seuran jäsenistä oli läsnä ja tuli asianomaisilla juhlamenoilla vastaanotetuksi eli installloiduksi Seuran sisäjäsenyyteen.

Vanha tuttu huoneusto Bulevardin 7:ssä oli kauniisti koristettu köymöksillä, kukilla ja ruusuilla, ja läsnäolleiden lausunnoista päättäen vuosikokous oli kaikin puolin onnistunut. Pienintäkään soraääntä ei kuulunut, kaikki oli yhtä ainoata ehyttä ja voimakasta

juhlatunnelmaa. Heti lauantai-illan tutustumiskokouksesta näkyi, että täällä oltiin kuin kotonaan mitä veljellisimmässä yhteisymmärryksessä. Ja pitkin matkaa kaikki näkyivät tuntevan, että tämä se nyt oli alkuperäinen Teosofinen Seura, joka uudestisyntyneenä nimitti itseään Ruusu-Ristiksi. Reseptioni-kokous tiistai-iltana 7 p:nä, johon juhlallisuudet loppuivat, vaikutti ehkä hieman yllättävästi muutamiin jäseniin. Olihan se pieni – ja muuten sangen alkeellinen ja yksinkertainen – kokeilu suomalaisen magian eloonherättämisessä, mutta useimpien läsnäolijoiden sieluissa se näkyi heti herättävän sointuvaa vastakaikua. Tulevaisuus on osoittava, missä määrin sillä tiellä voidaan edetä.

*

Mrs. Besant, Teosofisen Seuran presidentti, kuuluu sihteerinsä välityksellä kirjoittaneen Suomen Teosofiselle Seuralle iloitsevansa siitä, että Pekka Ervast on perustanut oman Ruusu-Risti-seuran, sillä „täytyyhän Suomen T. S:n saada kulkea omaa tietänsä, eikä Teosofinen Seura saata vastata siitä salatieteestä, jota P. E. edustaa.“

Viimeinen lause on jonkun verran hämmästyttävä, sillä allekirjoittanut ei ainakaan koskaan ole kuullut eikä tietänyt, että Teosofinen Seura vastaisi kenenkään okkultismista. Olen aina uskonut, että Teosofinen Seura oli täysin puolueeton totuuden etsijäin seura, jossa jokainen oli oikeutettu etsimään totuutta kaikilla aloilla ja vapaasti kertomaan mahdollisista löydöistä, ilman että Teosofinen Seura vähimmässäkään määrässä oli kenenkään opetuksista vastuunalainen. Ovatko nyt Mrs. Besantin sanat käsitettävät niin, että Teosofinen Seura itse asiassa on vastuunalainen jostakin okkultismista? Ja jos niin on, kysymme luonnollisesti: kenen salatieteestä Teosofinen Seura siis vastaa? Mrs. Besantinko? Mr. Leadbeaterinkö? Tuskin Mrs. Besant kenenkään muun salatiedettä tarkoittaa. Ja jos sanotaan, että kyseessä on „mestarin salatiede“, on tämä paljas väite, niinkauan

kun asianomainen mestari ei itse personallisesti esiinny. Samanlaisen väitteen ovat tilaisuudessa tekemään – ja tekevätkin – myös toiset salatieteelliset opettajat, mutta väite sinänsä ei ole mikään todistus, vaikkei se valheellinenkaan olisi. Loppupäätökseksi vain jää, että Teosofinen Seura siis on vastuunalainen joidenkuiden opettajien okkultisista opetuksista. Ja mitähän siitä Teosofisen Seuran jäsenet arvelevat? Ovatko kaikki arkailematta valmiit sokeaan uskoon?

Mikä muuten allekirjoittaneen „edustamassa okkultismissa“ on niin kovasti pelottavaa? Sekö, että mielestäni Kristuksen ja Buddhan elämän opetuksia olisi käytännössä noudatettava? Sekö, etten käsitä, kuinka viisaat salatieteilijät saattavat sotaa kannattamalla hyväksyä kaikkea sitä kauhua, kaikkea sitä itsekkyyttä, julmuutta ja yleistä dekadenssia, joka sotaa seuraa? Sekö, etten käsitä, minkätähden eri teosofiset seurat ovat riidassa keskenään? Sekö, että olen madame Blavatskyn kannalla siinä, että panettelu on teosofein ja varsinkin esoteristein ensimmäinen kompastuskivi, joka ehdottomasti on tieltä siirrettävä, ennenkuin henkinen kehitys voi tulla kysymykseen? Sekö, että soisin jokaisen ihmisen vapaasti etsivän totuutta sitomatta itseään mihinkään auktoriteettiin?

Vain sekö, että mielestäni Teosofisen Seuran ja yleensä teosofisen liikkeen tulee puhtaasti henkisenä liikkeenä pysyä ulkopuolella kaikkea politiikkaa? Päiväpolitiikka on niin hetkellistä ja haihtuvaa laatua, että ikuisia arvoja etsivät ja kaipaavat ihmiset huoletta saattavat pysytellä siitä loitolla. Jos eivät sitä tee, vaan jos päinvastoin teosofeina harrastavat jotain määrättyä puoluepolitiikkaa, voivat heposti joutua odottamattoman vaikeihin ja ristiriitaisiin tilanteihin. Ja mikä pahinta: he vetävät mukaansa toisia seuransa jäseniä näiden tietämättä ja pahaa aavistamatta.

Englanninkielinen kiertokirje „Teosofisen Seuran tehtävä“, joka tässä K. I:n suomentamana seuraa, lähetettiin kesäkuussa noin yhdeksään sataan eri paikkaan maapallolla, enimmäkseen Teosofisen Seuran loosheille tietysti. Tarkoitukseni oli, että kiertokirjeessä esitetystä ehdotuksesta keskusteltaisiin Parisin kongressissa heinäkuun 23-26 p:nä, ja koska itse en päässyt matkustamaan, kirjoitin Ranskan T. S:n ylisihteerille, Monsieur Charles Blech'ille, pyytäen, että hän – jos katsoi asian sen arvoiseksi – huolehtisi siitä, että kongressi keskustelisi ehdotetusta maailmanliitosta. M. Blech vastasi heti erittäin ystävällisesti, että asia suuresti kiinnitti hänen mieltään ja lupasi pitää huolta siitä, että ehdotuksesta keskusteltaisiin. Tätä kirjoittaessani en ole vielä mitään kuullut Parisin teosofisesta kongressista, mutta missään tapauksessa en vielä uskalla odottaa tuloksia keskustelusta. Tuuma on uusi ja pääasia on, että ajatus on pantu alulle.

Sitä vastoin olen kyllä muutamilta T. S:n loosheilta ja yksityisiltä jäseniltä sekä parilta muulta seuralta vastaanottanut kirjeitä, jotka ilmaisevat asianomaisten iloa ja myötätuntoa ehdotuksen johdosta; näitä kirjeitä on saapunut Englannista, Amerikasta, Hollannista ja Italiasta. Erittäin ilahdutti minua Italian T. S:n entisen ylisihteerin, Genovan yliopiston professorin, toht. O. Penzigin lyhyt tiedonanto, jossa ilmoitti täydellisesti hyväksyvänsä ehdotuksen ja kannattavansa sitä, kun se esitetäisiin Parisin kongressissa. Jos ennen Ruusu-Ristin painattamista saapuu uutisia Parisista, kerron niitä osastossa „Tien varrelta“.

*

Kesä-heinäkuun aikana vieraili Helsingissä kaksi yhtä kaivattua kuin tervetullutta vanhaa teosofista ystävää: Venäjän T. S:n ylisihteerin neiti *Anna Kamensky* ja hänen sihteerinsä neiti *Cécile Helmboldt*. He olivat iloisia mieleltään ja rauhallisia sielultaan kuten ennenkin – ja kuten teosofein sopii, – huolimatta siitä, että

olivat täydellisesti ottaneet osaa Venäjän kansan raskaaseen kohtaloon ja viime vuosina kärsineet monenlaista puutetta ja kurjuutta. He uskoivat järkähtämättä Venäjän kansan tulevaan sivistystehtävään ja pitivät nykyistä tilannetta ohimenevänä synnytystuskana. Heidän käteiskassansa oli tietysti melkein olematon, joten olimme tilaisuudessa „toteuttamaan veljeyttä käytännössä“. Sain heitä varten parilta ystävältä, E. P:lta ja K. T:lta, kumpaiseltakin Smk. 500:– ja annoimme Ruusu-Ristin varoista heille etukäteen kaksituhatta markkaa, toivossa, että seuramme jäsenet syksyllä peittäisivät siten syntyneen aukon. Ne ruusu-ristolaiset, jotka kykenevät ja tahtovat, voivat siis lähettää avustuksia rouva Hilda Pihlajamäelle, os. Mariankatu 28, Helsinki, mainiten samalla, että rahat käytetään venäläisten veljien auttamisesta syntyneen aukon täyttämiseksi. Tietysti muiltakin tämän aikakauskirjan lukijoilta, jotka hyvään työhön tahtovat ottaa osaa, ovat avustukset sydämellisesti tervetulleita!

*

Kuinka tosi olikaan se ennustus, joka sanoi, että Suomen tultua itsenäiseksi v. 1917 kuluisi kahdeksan vuotta mitä julmimmassa käytännöllisessä materialismissa! Sen saamme joka päivä todeta, sillä toimeentulokysymys on etualalla Suomessa nykyään. Ja vaikka ihmiset koettavat huumata itseään huveilla ja nautinnoilla, tietävät kaikki, että taustassa irvistää ainainen leipähuoli. Tämä vielä olisi siedettävä, ellei se vaikuttaisi lamauttavasti henkiseen elämään. Mutta henkinen pyrkimys jää nyt toiselle sijalle, ja jollei tässä suhteessa tapahdu muutosta – jollei Suomen kansa jaksa voittaa itseään ja taasen herätä totuuden etsimiseen, joka ei ole yksin älyllistä, vaan myös sielullista ja henkistä laatua, – on vaara lähellä, että meidän ylevä ja kaunis sivistystehtävämme jää suorittamatta.

Tuossa ennustuksessa oli muuan kohta, joka koski läheltä meitä teosofejia: „noina vaikeina materialistisina vuosina kysytään

todella, jaksatteko ylläpitää teosofista henkeä puhtaana ja koskemattomana vuoteen 1925.“

Olemme jo saaneet kokea suuren vaikeuden: teosofein jakautumisen kahteen leiriin. Sen sijaan, että yhteisvoimin olisimme seisoneet ajan materialismia vastaan, olemme tässä pienessä maassa hajaantuneet kahdeksi seuraksi, jotka kumpikin nyt saavat taistella taloudellisia vaikeuksia vastaan. Mainitakseni esimerkin. Tietäjä, jolla ennen oli pari tuhatta tilaajaa, kannatti hyvin ja antoi minullekin palkan työstäni. Ruusu-Risti sitä vastoin – huolimatta korkeasta tilaushinnastaan – kärsii taloudellista puutetta eikä tuota minulle mitään. Olenkin vaivannut päätäni kysymyksellä, minkälaisiin toimenpiteihin on ryhdyttävä ensi vuoden suhteen: 1) onko Ruusu-Risti lakkautettava? 2) onko hinta nostettava kaksinkertaiseksi? 3) onko hinta pysytettävä ennallaan, mutta teksti supistettava puolella? vai 4) onko muodostettava osakeyhtiö siksi suurella pääomalla, että se kykenee allekirjoittaneenkin työtä palkkaamaan? Otan mielelläni vastaan lukijoitteni kirjallisia vastauksia ylläoleviin kysymyksiin tai heidän keksimiään uusia ehdotuksia. Kirjeet osoitetaan Ruusu-Ristin toimitukselle, Helsinki.

*

Ruusu-Risti-seuramme toiminta alkanee Helsingissä syyskuun loppupuoliskolla, mutta siitä ilmoitetaan tarkemmin vastedes pääkaupungin lehdissä.

(Ruusu-Risti 1921 N:o 6, s. 321-327)